

debent, ita se gerant, ne sibi afferant periculum, neu fidelibus scandali occasionem præbeant. Qui illiusmodi ephemeridibus nomen dat, aut eas publice emit vel legit, etiamsi nullo periculo in legendo obviaret (quod non ita facile putamus) duplici se culpa obstringit, id est, inobedientiæ erga Ecclesiam et scandali, atque sua pecunia ad mali diffusionem concursum præstat.

TITULUS II.

DE CLERICALI HABITU ET TONSURA.

Ea semper fuit mens Ecclesiæ et disciplinæ ratio, prout ex Pontificali Romano apparet, ut ii quibus habitus sacræ religionis imponitur, ignominiam sæcularis habitus se deposuisse palam profiteantur, et signis etiam externis clerici dignoscantur (1). Habitus quidem non facit monachum; decencia tamen habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendit (2). Scriptura testante quæ ait: «amicus corporis, et risus dentium et ingressus hominis enuntiant de illo» (3). Unde Sacrosancta Tridentina Synodus puniendos per Episcopos, et quidem gravissimis pœnis, decernit illos, qui «honestum habitum clericalem, illorum ordini et dignitati congruentem, et juxta ipsius Episcopi ordinationes et mandatum non detulerint» (4). Jam vero «fere omnia quæ post Tridentinum celebrata sunt concilia, clericos adegerunt ad gerendam vestem talarem nigri coloris, quæ quidem unice clericorum propria, eorumque ordini maxime conveniens est» (5).

I. Præcipimus ergo clericis omnibus, iis præcipue qui sacris ordinibus sunt insigniti, vel ecclesiastico beneficio aucti, ut vestes talares nigri coloris adhibeant semper, saltem dum in civitatibus et oppidis, etiam parvis versantur. Quoniam vero ex nonnullorum locorum, adjunctis, fortasse aliquid dispensari oporteat, Episcoporum prudenti arbitrio relinquitur, id in sua Diœcesi decernere, quod atentis ipsius circumstantiis, magis expedire in Domino judicaverint. Illud tamen stricte jubemus, ut talari veste induti sint semper sacerdotes, omnesque clerici ad ecclesiam accedentes, et quoties etiam extra illam rituales quamcumque actionem obituri sint. Quidquid mundanum redolet, omnino divitent tam in materia, quam in forma: luxum et exquisitam elegantiam constanter fugiant; simplicitati et modestiæ

(1) Pontif. Rom. *De cleric. faciend.*

(2) Conc. Trid. sess. XIV, cap. 6. De ref. (3) Eccl. XIX, 27.

(4) Conc. Trid. loc. cit. (5) Ben. XIV. De syn. diœc. lib. VI, cap. 8 et 9.

indulgentes, munditiam ac decentiam procurent, sancti Bernardi monitum considerantes «italia debent esse vestimenta servorum Dei, in quibus nihil possit notari novitatis, nihil superfluitatis, nihil vanitatis, nihil quod pertineat ad superbiam et vanam gloriam (1).

II. Clerici omnes tonsuram, quam coronam vocant, gerere debent, eamque conspicuam et ad formam unicuique ordini congruam. Profecto enim indigni essent regali sacerdotio, qui venerandum hoc illius signum erubescerent. Capillis simplicem prorsus atque modestum cultum adhibeant, atque comam minime nutriant (2). Illa autem fictitia, vel in casu necessitatis in Ecclesiâ non utantur, nisi obtenta dispensatione (3), quin tamen quidquam leve aut inane illa præferat. Hæc vero lex de clericorum habitu et tonsura omnes clericos pertingit, si canonis et fori privilegii perfrui velint (4).

III. Eam negligentes, et indebite incedentes pœnas a Clemente V impositas incurrunt (5), nec possunt «beneficiorum fructus facere suos, quos proinde percipere non valent, sed perceptos, ante omnem iudicis sententiam, sub pœna lethalis culpæ, in subsidium pauperum, vel commodum fabricæ ecclesiarum, in quibus beneficia sunt constituta, erogare debent, a quo onere nemo, nisi Romanus Pontifex, (vel Cardinalis pœnitentiarius) in casibus occultis absolvere potest» (6).

TITULUS III.

DE VITÆ SANCTIMONIA A CLERICIS SECTANDA.

I. Qui a Deo vocati tamquam Aaron, ad subdiaconatus ordinem admissi fuerunt, et Ecclesiæ ministerio perpetuo mancipati, quique per altiores gradus proveci Sacerdotes facti sunt, irrevocabilem Dei militiam professi, ejusque indelebili caractere insigniti proprium et præstantia sua singularem statum adepti sunt, quo a cæteris fidelibus distinguuntur. Magna certe dignitas quam omnes Ecclesiæ Patres mirantes, summis laudibus extulerunt. Super omnia enim celebria jactæ sunt divinæ in Ecclesia sortes sacerdotum, qui typum Domini in pluribus habentes, Christi possessio sunt, primogeniti Ecclesiæ, in quibus flos ejus gratior, et ætas perfectior; mysteriorum latentium præsules, qui, invisibili quadam vi animam in melius transformatam

(1) *De modo bene vivendi* cap. 9.

(2) *C. Prohibere* 21.—*Clericis* 22.—*Non licet* 23 Dist. 23.

(3) Ben. XIV, Inst. XXXIV et XCVI.

(4) Conc. Trid. sess. XXIII, cap. 6 De ref.

(5) Const. *Quoniam*. Conc. Trid. Sess. XIV, Cap. 6 de Ref.

(6) Ben. XII. Const. *Catholicæ Ecclesiæ*. n. 5.

gerunt, qui a Dominatore universæ terræ receperunt supremum dominium, et a diebus sæculi non solum hominibus, immo et angelicis spiritibus plane inauditum (1).

II. E dignitatis ergo sublimitate sanctimoniam sublimitas qua sacerdotii ministri fulgere debent, metienda est. Cum enim augentur dona, rationes etiam crescunt donorum (2). Majorem equidem, sanctioremque, quam a fidelibus virtutem et sanctitatem postulat ipse Deus, qui eos tantopere sublimavit, nec minorem certe, sed amplioem quam a veteris fœderis sacerdotibus, de quibus ad Moysen locutus est Dominus dicens: «Loquere ad sacerdotes, et dices ad eos; sancti erunt Deo suo.... incensum enim et panes Dei sui offerunt... sint ergo sancti, quia ego sanctus sum, Dominus qui sanctifico eos» (3). Sancti Deo suo, id est, Deo dicati, Deo sacri, utpote segregati a peccatoribus, ut sint ei, et non sibi vivant, sed ei qui eos vocavit. Dicant ergo, et quod verbis proferunt, operibus demostrent: ego non sum de hoc mundo, renuntiavit cor meum. Ecce reliquimus omnia (4): quid enim mihi est in cœlo et a te quid volui super terram? Omnia arbitror ut stercora ut Christum lucrifaciam (5). Deus cordis mei; pars mea Deus in æternum (6).

III. Sancti, quia ego sanctus sum, ait Dominus; id est, imitatores Dei estote sicut filii carissimi (7), a peccato immunes, Deo omnino et unice adherentes, et imagini Filii ejus conformes (8), ut et vita Jesu manifestetur in corporibus suis (9), omnesque hortari possint dicentes cum Apostolo Paulo: «imitatores mei estote, sicut et ego Christi» (10).

IV. Hæc continuo et assidue meditantes cuncti de Clero omnibus virtutibus præcellere satagant, ut sint vere lux mundi, et sal terræ (11), et sic eos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei (12) in multa patientia... in charitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in charitate non ficta (13). Propriæ dignitatis, et ab ea requisitæ sanctitatis tanto certius Dei ministri memores sint oportet, quanto fortius hodierni Ecclesiæ hostes, et divinæ sacerdotii missioni obluctantes, et ex culpa sacerdotum vel levissima innumera calumniandi prætexta lubentes sibi confingunt. Tales ergo sint, ut qui ex adverso est, vereatur nihil habens malum dicere de nobis (14). Una enim sanctitas vitæ,

(1) S. Ephrem. *De sacerdotio*. (2) S. Greg. Magn. Hom. 9. in Evangelia.
 (3) Lev. XXI, 1, 8. (4) Matth. XIX, 27. (5) Philip. III, 8.
 (6) Ps. LXXII, 25. (7) Ephes. V, 1. (8) Rom. VIII, 29.
 (9) 2. Cor. IV, 10. (10) 1. Cor. IV, 16. (11) Matth. V, 13, 14.
 (12) 1. Cor. IV, 1. (13) 2. Cor. VI, 4, 6. (14) Tit. II, 4.

cujus quidem splendor ac nitor nulla obscuretur macula; hæc una tantum poterit nobis, cum populi amorem atque æstimationem comparare, tum de cœlo impetrare virtutem quæ strenue prælia Domini possimus decertare, dum tam atrox bellum in Ecclesiam commotum est, atque inexplebili odio totus Ecclesiasticus ordo ad extremum quodammodo exitium ab inimicis crucis Christi designatur.

V. Fidem, totius sanctitatis radicem et fundamentum, non tantum firmissimam habeant sacerdotes, omnesque clerici, atque profiteantur et prædicent; sed assidue foveant ac nutriant, ut non solum sit fides mentis, sed cordis, et quod ore credunt, corde retineant, et opere compleant (1), per charitatem quæ diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis (2). Et quoniam justus ex fide vivit (3), ambulent coram Deo, et sint perfecti (4), atque eorum oculi sint semper ad Dominum (5), ad quem accedentes illuminentur (6), et abundant in omne opus bonum (7).

VI. Deum in omnibus et super omnia diligant ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, ex totis viribus (8); plenitudo enim legis est dilectio (9), quæ est honorabilis sapientia (10) et consummata justitia (11). Bonorum omnium summa Deus est; ipse est nobis summum bonum; ideoque neque infra remanendum nobis est, neque ultra quærendum: alterum enim periculosum, alterum nullum est (12).

VII. Hæc ut facilius consequantur, meditationi et humili orationi quam frequenter incumbant. Oratio enim, et meditatio vitæ spiritualis nutrimentum sunt, unde ait Bernardus, «primum quidem ipsum fontem suum, id est, mentem de qua oritur, purificat consideratio; deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat et ordinat» (13). Christum imitentur qui erat pernoctans in oratione Dei (14), et apostolos qui dixerunt; «nos orationi, et ministerio verbi instantes erimus» (15). Quod dicunt quotidie, in faciant, ne ex ore suo judicentur. Dicunt enim: meditabor in mandatis tuis quæ dilexi (16); testimonia tua et lex tua meditatio mea est» (17). Qui orationem mentalem negligunt, neque illam verbis conceptam rite persolvere sufficiunt: vix enim fieri potest, ut verborum labiis efformatorum sensui cogitatio et effectus respondeat, nisi cœlestia ponderare assidua meditatione assueverimus.

(1) Pontif. Rom. (2) Rom. V, 5. (3) Id. I, 17. (4) Gen. XVII, 1.
 (5) Ps. XXIV, 15. (6) Id. XXXIII, 6. (7) 2. Cor. IX, 8.
 (8) Marc. XII, 30. (9) Rom. XIII, 10. (10) Eccl. I, 14 (11) Sap. XV, 3.
 (12) S. Aug. *De Morib. Eccl. Cathol.* cap. 8.
 (13) S. Bern. *De considerat.* lib. I, cap. 7. (14) Luc. VI, 12.
 (15) Act. Ap. VI, 4. (16) Ps. CXVIII, 47. (17) Id. 24, 77.

VIII. Meditationis præcipua materia quærat in vita et passione Domini Nostri Jesu Christi. «*Hæc est, ait, ipse ad Patrem, vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, et quem misisti Jesum Christum*» (1). Ast, quomodo cognoscent eum sacerdotes, qui divina mysteria cursim pertractantes nec meditates, assimilentur homini consideranti vultum nativitatis suæ in speculo? Consideravit enim se, et abiit, et statim oblitus est qualis fuerit (2). Quomodo non orantes, gratiam assequuntur per quam detur illis Christum habitare per fidem in cordibus suis, in charitate radicati et fundati? (3) Imagini filii Dei conformes fieri debemus, qui dixit nobis: «discite a me (4), exemplum enim dedi vobis» (5): discamus ergo meditates, ut omnia sua corde retineamus, et in ipso tamquam palmites in vite per fidem et charitatem manentes, multum fructum afferamus (6). «Oratio igitur et meditatio nobiscum surgat, transeat nobiscum in labore diurno, adsit in domo Dei, vigiletque in cubiculo; vespere nos a sordibus mundet, somno cedentibus claudat oculos, semperque habitet nobiscum; ut simus tamquam lignum, quod plantatum est secus decursum aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo (7).

IX. Sed assiduæ orationes et obsecrationes adjungendæ sunt piæ meditationi. Quod enim omnibus dixit Dominus, sibi specialiter dictum reputare debent sacerdotes: «oportet semper orare, et numquam deficere» (8). «Sacerdos, ait S. Petrus Chrysologus, ante Dominum stat jugiter, versatur inter altaria semper, neque a Dei oculis recedit umquam; peccatorum causas, dolores populi suscipit, offert; ingerit preces, accipit, refert, restituit impetrata, ex homine totus in angelum substitutus» (9).

X. Attende lectioni, ait Apostolus (10): lectio vero præcipue a sacerdotibus æstimanda et agenda est, quam canones commendant. Sciant igitur sacerdotes Scripturas Sacras et Canones, ait concilium Toletanum IV (11). «Vaca lectioni divinæ in meditatione Scripturarum; verba sunt doctoris nostri S. Isidori: vaca in lege Dei: habeto in divinis lectionibus frequentiam; asiduitas lectionis sit tibi; lectio enim docet quod caveas, lectio ostendit quod teneas, quo tendas, quo sensus et intellectus augetur; multum proficis cum legis, si tamen facis quod legis (12), «Imprimis ergo legant, et devote legant clerici omnes

(1) Joann. XVIII, 3. (2) Jacob. I, 23. (3) Ephes. III, 17.
 (4) Matth. XI, 29. (5) Joann. XIII, 15. (6) Id. XV, 5.
 (7) *Memoriale vitæ sacerdotalis* cap. 38. Ps. I, 2, 3. (8) Luc. VIII, 1.
 (9) Serm. 26. *De fidei dispensatore*. (10) I. Tim. III, 16. (11) Can. 25.
 (12) *De contemptu sæculi. — De lectione.*

Sacram Scripturam; nam omnis Scriptura divinitus inspirata utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in justitia (1). Libros quoque spirituales secum habeant, de quibus ajebat Chrysostomus: «ubicumque fuerint libri spirituales, illinc omnis expellitur vis diaboli» (2). Nec obliviscantur vitas sanctorum perlegere, ex quibus hauriant quid vero ecclesiastico sectandum vel fugiendum sit, quæque fidelibus exempla, ut pie sancteque vivant, proponere debeant.

XI. Non desinant Smum. Sacramentum frequentissime fervideque invisere. Illius ministri sunt; ad illum adorandum accedant, qui propter nimiam charitatem suam qua dilexit eos, et vocavit, ut pro eo legatione fungantur, in ipsa ordinatione dixit eis: jam non dicam vos servos sed amicos meos (3). Ad divinum veniant amicum colloquendum, qui expectans, diu noctuque expectat nos, nec ullam habet amaritudinem conversatio illius (4).

XII. Singularem cordis affectu colant clerici Smam. Virginem Mariam, amantissimam matrem nostram, cleri Reginam et gloriam sacerdotum, quam qui invenerit, inveniet vitam et hauriet salutem a Domino (5). Eam imitando colentes, et in ejus cultu propagando assidui, quotidie ejus patrocinium implorent, Sanctissimum ipsius Rosarium cum suis domesticis devote recitando.

XIII. Hæc omnia absque dubio commendat quilibet sacerdos animarum zelo succensus, illarumque sanctificationis amator, cunctis fidelibus, iis præsertim, qui christianum piisque vivendi morem gerunt, et frequenter ad sacramenta accedunt. Quæ illis utilia prædicant, sibi necessaria reputent: ad majorem enim perfectionem tenentur, illisque sint in exemplum et stimulum, in propriis moribus ostendentes copiosos virtutum fructus, quos indubie percipient.

XIV. Utinam iis præstantissimis auxiliis utentes. Sacerdotes et Clerici omnes, dirigantur viæ illorum ad custodiendas justificationes Domini! Utinam ita vivant, prout eos qui quotidie communicandi desiderium panderent, ipsi vivere juberent! Neminem enim fugere potest, justissimam hanc legem esse, et ex suo ipsius ore judicandum, qui eam sequi nolit cum quotidie ad sacram mensam accedat. Sed quoniam sumus homines mortales, fragiles, lutea vasa portantes, quotidie labimur, et in multis offendimus omnes (6). Benedictus tamen Deus, qui non amovet misericordiam suam a nobis (7), dum enim

(1) Tim. IV, 13. (2) Conc. 3. *De Lazaro*.
 (3) Joann. XV, 15. (4) Sap. VIII, 16. (5) Prov. VIII, 35.
 (6) Jacob. III, 2. (7) Ps. LXXV, 20. 2 Machab. VI, 16.

præcipit et ait: «mundamini qui fertis vasa Domini» (1), voluit ut prope sit fons patens domui David in ablutionem peccatoris (2). Ad eam accedant Sacerdotes Domini ut mundentur ab omnibus inquinamentis suis, ut sint nitidi, mundi, puri, casti (3), ac purum et immaculatum ministerii sui donum custodiant (4), et non polluant nomen et mensam Domini. Tridentina Synodus decrevit, ut alumni militiæ sacræ adscribendi singulis saltem mensibus confiteantur. Si hoc *adscribendis* intimatur, nonne juxta Ecclesiæ mentem, qui jam adscripti sunt, frequentius faciant oportet? Ardentissime ergo optamus, ut omnes unaquaque hebdomada, vel saltem bis in mense, vere compuncti peccata sua confiteantur, ut dignius ad altare ascendant, et hauriant aquas in gaudio de fontibus Salvatoris (5).

XV. Sacerdotes et clericos omnes, quos in visceribus Jesu Christi diligimus, de hoc gaudentes, et gratias agentes Deo, quod religionis spiritu probe animatos illos agnoscimus, iterum, iterumque obtestamur et obsecramus, ut in finem perseverantes crescant quotidie per omnia in illum, qui est caput Christus (6) meliora æmulantes charismata (7) ut sint perfecti et integri in nullo deficientes (8), et impleantur in omnem plenitudinem Dei (9). Quæ paterna charitate monenda duximus, meditentur et compleant, atque sanctimoniam sui ordinis propriam sectandam, conservandam et augendam sedulam operam adhibere nunquam intermittant. «Neminem enim latet, aiebat venerabilis memoriæ Pius IX, quantopere Ecclesiæ hisce præsertim temporibus, intersit idoneos habere ministros, qui vitæ sanctitate, et salutaris doctrinæ laude præstantes, ac potentes in opere et sermone, valeant Dei ejusque Ecclesiæ sanctæ causam strenue tueri, et ædificare Domino domum fidelem» (10).

TITULUS IV.

DE SACROSANCTI MISSÆ SACRIFICII CELEBRATIONE ET DIVINI OFFICII RECITATIONE.

Ex hominibus assumpti, et pro hominibus constituti in iis quæ sunt ad Deum (11) Sacerdotes considerent duo præcipue esse opera ad hoc præclarissimo munere fungendum instituta: divini scilicet sacrificii oblatio, et divini quoque officii recitatio. Tam sibi quam

(1) Isai. LII, 11. 2. Cor. VI, 17. (2) Zachar. XIII, 1.
(3) Pontif. Rom. *in ordinat Diaconi*. (4) Id. *in ordinat Presbyt*.
(5) Isai. XII, 3. (6) Ephes. IV, 15. (7) I. Cor. XII, 31. (8) Jacob. I, 4.
(9) Eph. III, 19. (10) Encycl. *Singulari quidem*. (11) Hebr. V, 1.

fideli populo his sanctissimis operibus consulit Dei minister; ideoque præ omnibus hæc æstimare debet, et vel maxima fide, pietate ac religione perficere. Experientia enim docet, sacerdotem qui rite, devoteque cum pietate Missam celebrat, et divinum recitat officium, ceteris omnibus muniis rectissime fungi, ac sacerdotalis vitæ virtutibus omnibus ornari; eum vero, qui de devota Missæ celebratione, et officii recitatione minus sollicitus est, et ceteras sui muneris partes facile negligere, et a sacerdotali perfectione admodum recedere.

I. Quoniam vero, cum de sacrosancto Missæ sacrificio superius verba fecerimus (1), monita dedimus jam ad pie et frugifere celebrandum, unice nunc in sacerdotum memoriam revocamus Tridentini Concilii admonitionem: «sacrosanctum Missæ sacrificium omni cum religionis cultu et veneratione celebrent; maledictus enim est, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessario fatemur nullum aliud opus adeo sanctum ac divinum a Christi fidelibus tractari posse quam hoc mysterium; evidens est omnem operam ac diligentiam in eo ponendam esse, ut quanta maxima fieri potest, interiori cordis munditie et puritate, atque exteriori devotione et pietatis specie peragatur» (2).

II. Nihil Ecclesiæ ministro post Sacrosanctum Sacrificium sanctius quam divini officii recitatio. Omnes christianos urget obligatio Deum per fidem cognitum piissima mentis et cordis subjectione colere, eidem pro acceptis beneficiis gratias agere, eum pro delictis deprecari, et pro nobis impetrandis beneficiis filiali cum fiducia preces fundere. Ad hoc validiori titulo obstringitur sacerdos, cui ampliora præ aliis concessit Deus, quique largioribus divinæ gratiæ muneribus eget. Unde ut pro hominibus constitutus eorum vices suppleat, qui debitum suum minime persolvant, et mediator Dei et hominum factus tam sibi, quam aliis, universæque Ecclesiæ pretiosa a Deo impetret bona, Ecclesia eidem ad Subdiaconatum promotum Breviarium tradit, librum scilicet, precum antiquitate, partium nexu, psalmorum selectu, eorum ad annum ecclesiasticum relatione, omnium longe præcellentissimum. «Libri hujus vinculo cælum et terra amico fœdere junguntur, beati spiritus et sanctorum animæ devote coluntur, patiens Ecclesia solatium ac suffragia accipit, ministri vero militantis Ecclesiæ sancto quodam fœdere, ad mutuam adjutorium, et Dei laudem conspirant» (3).

III. Meminerint ergo omnes in sacris constituti, et qui beneficium ecclesiasticum adepti sunt, strictissimo præcepto sub gravi, et gravis-

(1) P. IV, tit. 2.
(2) Conc. Trid. sess. XXII. Decr. *De observ. et evit. in Miss. sacrif.*
(3) Conc. Prov. Colocen. 1863.

simis pœnis, teneri ad quotidianam et absolutam divini officii recitationem ad normam Breviarii Romani; cum horarum canonicarum persolutio, ex mente Ecclesiæ, pars sit non exigua cultus divini, et pastoralis curæ. Divinum itaque officium congruo tempore et loco recitent, et in id intendant omnino, ut non sit mera lectio, sed vera oratio, ut non solum externa corporis compositio ac modestia, utique necessaria, sed et mens ad Deum attollatur, ore et corde psallant, ac digne attente ac devote, in psalmis, hymnis et canticis, veluti almæ Sionis æmuli, debitas divinæ majestati laudes persolvant.

IV. Meminerint etiam, nullo se meliori modo orandi legi obsecuturos, quam per devotam, piamque Missæ celebrationem et officii divini persolutionem. Præstantissimæ enim omnium sunt preces, quas Deus ipse per Ecclesiæ suæ ministerium selegit, nobisque proponit ac suggerit ad religionem nostram fovendam, et ad faciendam nobiscum misericordiam suam. Certe namque si cuncta, quæ lingua profert, intimo corde sentimus, et desideramus, quotidianam habebimus spiritus renovationem ad resuscitandam gratiam quæ data est nobis per impositionem manuum presbyterii (1); qua agente, quotidie sapientia secundum Deum augebimur, et in interiorem hominem renovati, atque spiritu viventes, spiritu et ambulabimus (2).

V. Ne tanto bono fraudemur, tempus tranquillum, locum aptum quæramus, et, si fieri potest, ecclesiam ipsam ut socium habeamus eum, qui mira præsentia sua in Smo. Eucharistiæ Sacramento docet nos orare, ejusque precibus nostras conjungere et commendare discamus, nam per ipsum oramus ad Patrem. Thesaurum denique sensus, quem verba usu trita contegunt, meditationis clave in mente et corde recludere curemus, monita Sancti Augustini præ oculis habentes: «si orat psalmus, orate: et si gemit, gemit; et si gratulatur, gaudete: et si sperat, sperate: et si timet, timete» (3).

TITULUS V.

DE EXTERNA AGENDI RATIONE.

«Orationi instantes, spiritu ferventes, ac pie sancteque viventes, præbeant in omnibus se ipsos, exemplum bonorum operum, et Dei gloriæ ac animarum salutis zelo accensi, atque arcissimo inter se vinculo obstricti, accipiant armaturam Dei, atque concordissimis animis, conjunctisque viribus, sub proprii Antistitis ductu in aciem prodeant,

(1) Tim. I. cap. IV, 14. (2) Gal. V, 25. (3) Enarrat. in Ps. XXX. Serm. 3.

et prælia Domini fortiter præliantur» (1). Venerandis his Pii IX verbis monentur omnes, qui Deo militant in sortem Domini vocati, quomodo se gerere debeant, ut voluntatem Dei facientes, propriæ quidem salutis, non minus quam populorum consulant, et Ecclesiam ipsam tueantur et illustrent. Non enim pro se ipsis, sed pro sancta Dei Ecclesia ejusque filiis sacerdotes et ministri facti sunt. «Non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores et sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant,» ait Tridentina Synodus Episcopis, et quibuscumque beneficia ecclesiastica obtinentibus (2). Quod si semper verum fuit, et ob oculos habendum, majus adhuc pondus consequitur hac nostra miserrima ætate. Dum enim hodie perversa quidquid sentiendi et agendi libido, sub prætextu progressus et culturæ, omni veritati et auctoritati bellum indicit, multiplicibus, quibus ætas hæc, ob suam a veritate fidei defectionem, adeo vexatur malis, nemo nisi sacerdotium medebitur, quod altiore auctoritate et virtute ideo a Domino instructum est, ut reipsa sit lux mundi, et sal terræ. Quod si sal evanuerit in quo salietur? (3) Si igitur hi ipsi, quorum manibus voluit Deus salutem generis humani operari deficerent, quid non prætimendum est? Foret hæc calamitas maxima, quæ ad tantorum malorum cumulum accederet. Tales itaque præsens sæculum sacerdotes vel maxime requirit, qui scientia et virtute fulgentes, se ipsos abnegantes, spiritu Dei pleni, posthabita omni proprii commodi ratione, temporalisque vitæ prosperitate, nec quærentes quæ sua sunt, sed quæ Jesu Christi, omnes suas facultates et vires immo et vitam, si Deo placet, pro ipsius Dei gloria, pro Ecclesiæ triumpho et honore, pro salute fidelium ultro offerant.

Toto animo cupientes, ut idonei sint novi testamenti ministri ii omnes quos in labore et officio adjutores habemus, ad per ipsos fiat salus in populis, sequentia, juxta præfata Pii IX monita, commendanda immo præcipienda duximus.

I. Et primum quidem ut «sub proprii Antistitis ductu prodeant, et prælia Domini præliantur.» Hoc idem præcipit Smus. in Christo Pater Leo XIII, qui postquam de divina Episcoporum auctoritate, deque ipsis præstanda reverentia et obedientia disertissime loquitur in Epistola Encyclica ad omnes Hispaniæ nostræ Antistites, hæc habet: «ac nominatim vehementer studeant modestiam atque obedientiam tenere, qui sunt ex ordine Cleri, quorum dicta, factaque utique ad

(1) Pius IX. Allocut. Si semper 2 Maii 1850.

(2) Conc. Trid. sess. XXV, cap. I. De ref. (3) Matth. V, 13.